

ประโยค ป.ธ.๕
แปล มคอเป็นไทย
สอบ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

๑. ธรรมโสติ สหุธรรมสนฺนิจยํ ปิติปปาโมหุชนฺติ สคาถาคุณฺฎิกา ฯ

ยา เจสา ปุตุตฺตติชิตฺตฺตติอิติถิตินจจคิตวาทิตาทิรติปฺปเกทา อนเกปฺปเกทา
 รติ สาปี วัณฺณ ปาเตตฺวา ทุกฺขานํภวนสฺเสว ปจฺจโย ฯ ยา ปเนสา ธรรมํ กณฺเฑตฺตส
 วา สฺถนฺตสฺส วา อนฺโต อุปฺปชฺชมานา ปิติ อุทฺตคฺคภาวํ ชเนติ อสฺสฺสนิ ปวตฺเตติ
 โลมทํสนํ ชเนติ สายํ ลํสํสรวณฺณสฺส อนตํ กตฺวา อรหตฺตปรีโยसानา โหติติ
 สพฺพพรตํ เอรูปา ธรรมรติเยว เสฏฺฐา ฯ เตน วุตฺตํ สพฺพพรตํ ธรรมรติ ชินาติติ
 ธรรมปทวณฺณนา ฯ ธรรมรตํ สมิถวิปสฺสณาธมฺเม อภีรตํ สคาถาคุณฺฎิกา ฯ

ตณฺหฺกฺขโย ปน ตณฺหฺกฺขยนฺเต อุปฺปนํ อรหตฺตํ ตํ สกลสฺสาปี วัณฺณทุกฺขสฺส
 อภีภวนโต สพฺพเสฏฺฐเมว ฯ เตน วุตฺตํ ตณฺหฺกฺขโย สพฺพทุกฺข์ ชินาติติ ตพฺพณฺณนา ฯ

ธรรมํ เทเสนฺเตนปี หิตผรณมฺหุจิตฺเตเนว ภวิตพฺพํ น ลากฺครุเกน ฯ ลาก
 ครุสฺส หิ ธรรมทํ น มหปฺพลํ ฯ เตน สงฺคีตีสฺสุตฺตวณฺณนํ เอโก เอวํ มํ
 ธรรมภิกโกติ ชานิสฺสนฺตํ อิจฺฉาย จตฺวา ลากฺครุโก หุตฺวา เทเสติ ตํ น มหปฺพลํ ฯ
 เอโก อตฺตโน ปคฺคณํ ธรรมํ อปฺปจฺจาสิสฺมาโน ปเรลํ เทเสติ อิํ เทสนามยํ ปุณฺณ-
 กิริยวตฺถุ นามาติ วุตฺตํ ฯ

ตํ น มหปฺพลํ ตณฺหาเยว ปรามณฺจตฺตา ฯ ปเรลํ เทเสติ หิตผรณน มุหุ-
 จิตฺเตนาติ อาเนตฺวา สมฺพนฺธิตพฺพนฺติ ตณฺฎิกา ฯ

๒. อสุภวິถี ภา อุกุทิสส จปิตา ทณฺหา ราชาทีหิ ฯ สมฺมาทิฏฺฐิสฺสุตฺเตติ
 อสทฺธมฺมาธิปฺปาเยน กายทวารปฺปวตฺตา อคฺคณียภูจฺจานวิตฺติกมฺเจตนาติ เอวํ สมฺมา-
 ทิฏฺฐิสฺสุตฺตวณฺณนาญํ วุตฺตมิจฺฉาจารลฺกขณวเสน ฯ หตฺถปาทาหิเหตุติ หตฺถปาทาหิจ-
 เจทนเหตุ ฯ ธนเหตุติ ธนสฺส ลภเหตุ ชานเหตุ จ ฯ ลาภโกติ ฆาสจฺฉาพนาหิ ฯ
 ลพฺภทีติ ลาภो ฯ กิณฺณจิกฺขนฺติ กิณฺณจิมตฺตํ อามิสฺสชาติํ ฯ เตนาห ยํ วาติอาหิ ฯ
 สมฺปชานนฺโต วาติ มุสาภาวํ ตสฺส วตฺถุโน อตถตํ ชานนฺโตเอวาทิ สาเลยฺยกฎีกา ฯ

อนุปปทาตาติ อนุพลปปทาตา อนุวตฺตนวเสน วา ปทาตา ฯ กสฺส ปน
 อนุวตฺตนํ ปทานญจาทิ ฯ สมาหิตานนฺติ วุตฺตตฺตา สन्धानสฺสาติ วิญญายติ ฯ
 เตนาห สन्धानานุปปทาตาติ ฯ ยสฺมา ปน อนุวตฺตนวเสน สन्धानสฺส ปทานํ อาทานํ
 รกฺขณํ วา ทฬฺหิการณํ โหติ เตน วุตฺตํ เทว ชเน สมคฺเค ทิสฺวาติอาทิ ฯ อารมฺมฺติ
 เอตฺถาติ อาราโม รมิตพฺพญฺจานํ ฯ ยสฺมา ปน อากาเรน วินาปิ อยมตฺถเ อพฺภติ
 ตสฺมา วุตฺตํ สมคฺคฺราโมติปิ ปาลิ ฯ อยมเวตฺถเติ จุฬฺหตฺถิปโทปมาทิสฺสิกา ฯ อนุทฺทาทิ
 วุจฺจนฺติ รุกฺเข คณฺทสทิสฺสา ปิณฺฑทียเ ตา ยถา ถทฺธา วิสฺมา ทฺวพฺพิณฺเวธา จ โหนฺติ
 เอวเมว ขชสฺสนวมนวเสน ปวตฺตวาจาปิตฺติ สฺสา อนุทฺทาทิ วุตฺตา ฯ เตนาห ยถา
 สโหเส รุกฺขเขตฺติอาทินฺติ สาลเยยภฺกิสฺสิกา ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๕

แปล มคธเป็นไทย

๑. ฐีกาสคาถาวรรคว่า ปิตีและปราโมทย์ อันพระสัทธรรมสั่งสมขึ้น ชื่อว่า รสพระธรรม ฯ

อรรถกถาธรรมบทว่า อนึ่ง แม้ความยินดีมีความยินดีในบุตร ความยินดีในธิดา ความยินดีในสตรี และความยินดีในการผ่อนรำ การขับร้องและประโคมดนตรีเป็นต้น เป็นประเภท และความยินดีที่มีประเภทไม่ใช่น้อย ก็เป็นปัจจัยแก่การให้สัตว์ตกไปในวิภวภูมิล้วนแล้วเสียทุกขนั้นเอง ฯ ส่วนปิตี ที่เกิดขึ้นภายในของผู้กล่าวธรรมกิติ ผู้ฟังธรรมกิติ ย่อมให้เกิดความเบิกบานใจ ให้น้ำตาไหล ให้เกิดขนชูชัน ย่อมทำที่สุดแห่งสังสารวัฏฏ์ มีพระอรหัตเป็นที่สุด เพราะฉะนั้นความยินดีในธรรมเห็นปานนี้นั้นแหละประเสริฐกว่าความยินดีทุกอย่าง ฯ เพราะเหตุนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้า จึงตรัสว่า **สพฺพพฺรดี ธมฺมรติ ชินาติ** ฯ

ฐีกาสคาถาวรรคว่า ความยินดียิ่งในธรรมคือสมณะและวิปัสสนา ชื่อว่าความยินดีในธรรม ฯ

อรรถกถาสคาถาวรรคนี้ว่า ส่วนความลึ้นตันทา ก็คือ พระอรหัตซึ่งเกิดขึ้นในที่สุดแห่งความลึ้นตันทา พระอรหัตนั้น ชื่อว่าประเสริฐกว่าทุกอย่างแท้เพราะครอบงำวิภวทุกขแม้ทุกอย่าง ฯ เพราะเหตุนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสว่า **ตณฺหุขโย สพฺพทุกฺขํ ชินาติ** ฯ

ภิกษุแม้เมื่อจะแสดงธรรม ควรเป็นผู้มีจิตอ่อนโยนมุ่งแผ่ประโยชน์เกื้อกูลเป็นสำคัญ ไม่ควรเป็นผู้หนักในลาภ ฯ เพราะธรรมทาน ของภิกษุผู้หนักในลาภไม่มีผลมาก ฯ เพราะเหตุนั้น พระอรรถกถาจารย์ จึงกล่าวไว้ในอรรถกถาสังคิตีสูตรว่า ภิกษุรูปหนึ่ง

กถาจารย์จึงกล่าวว่า พระบาลี **สมคฺคราโน** ดังนี้ ก็มี ๑ ความหมายของบทว่า **สมคฺคราโม** นั้น ก็อย่างนี้เหมือนกัน ๑

ฎีกาสาเลยยกสูตรว่า ปมทั้งหลาย เช่นกับปมที่ตันไม้ ชาวโลกเรียกว่า **อณฺฏกา** ปมเหล่านั้น เป็นของแข็ง ขรุขระ และเจาะได้ยาก ฉันทใด แม้วาจาที่เป็นไปด้วยอำนาจ การกล่าวขู่และกล่าวข่ม ก็ฉันทนั้นเหมือนกัน เพราะเหตุนี้ว่าจานั้น พระอรรถกถาจารย์ กล่าวว่า **อณฺฏกา** ๑ เพราะเหตุนี้ พระอรรถกถาจารย์ จึงกล่าวคำว่า **ยถา สโทเส รุกฺเข** เป็นต้น ๑